

PROJEKT ZUS

PROJEKT EDUKACYJNY
DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

**PROJEKT EDUKACYJNY
DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

OPRACOWANIE METODYCZNE:

Małgorzata Meissner, Marta Koch-Kozioł

PROJEKT GRAFICZNY:

Magda Piotrowska-Kloc

SKŁAD:

Biuro Poligrafii. Zam. nr 1272/20

RYSUNKI:

Tomasz Minkiewicz: okładka, s. 35, 36, 37, 38, 39.

Hubert Ronek: s. 25, 28, 29, 31, 32.

Tomasz Wilczkiewicz: s. 26, 27, 33, 34.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Ewa Bargiel, Aleksandra Bełkowska-Gołoś, Monika Bugaj-Wojciechowska,
Agnieszka Kostrowiecka, Olaf Rawski, Maria Wierzchoń

© Copyright by Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Warszawa 2020

Wydanie III

WYDAWCA:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3, 5

01-748 Warszawa

www.zus.pl/edukacja

**REGULAMIN „PROJEKTU Z ZUS”
DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

Regulamin „Projektu z ZUS” dla szkół podstawowych

§ 1

Cel projektu

1. Celem „Projektu z ZUS”, zwanego w dalszej części regulaminu projektem, jest upowszechnienie wiedzy o ubezpieczeniach społecznych wśród uczniów szkół podstawowych.
2. Zadaniem uczestników projektu jest wykonanie materiału wyjaśniającego, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne, zwanego dalej pracą.
3. Wszystkie prace biorą udział w konkursie na najlepszą pracę wyjaśniającą, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne, zwanym dalej konkursem.

§ 2

Warunki realizacji projektu

Szkoła zapewnia warunki do realizacji projektu ze swoich środków.

§ 3

Pakiet do projektu

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej Zakładem, zapewnia pakiet do „Projektu z ZUS”, materiały dodatkowe oraz opiekę merytoryczną.
2. W skład pakietu „Projektu z ZUS” wchodzi:
 - 1) harmonogram projektu (załącznik Nr 1 do regulaminu);
 - 2) karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie (załącznik Nr 2 do regulaminu);
 - 3) założenia do projektu (załącznik Nr 3 do regulaminu);
 - 4) scenariusz lekcji (załącznik Nr 4 do regulaminu);
 - 5) prezentacja na lekcję (załącznik Nr 4a do regulaminu);
 - 6) mapa myśli (załącznik Nr 4b do regulaminu);
 - 7) karta oceny filmu, plakatu, komiksu (załączniki Nr 5a, 5b, 5c do regulaminu);
 - 8) karta projektu (załącznik Nr 6 do regulaminu);
 - 9) karta pracy zespołu (załącznik Nr 7 do regulaminu);
 - 10) karta samooceny uczennicy realizującej projekt, karta samooceny ucznia realizującego projekt (załączniki Nr 8a, 8b do regulaminu);
 - 11) metryczka pracy (załącznik Nr 9 do regulaminu);
 - 12) dane adresowe komisji regionalnych (załącznik Nr 10 do regulaminu);
 - 13) ankieta dla nauczycieli uczestniczących w projekcie (załącznik Nr 11 do regulaminu);
 - 14) ankieta dla uczniów uczestniczących w projekcie (załącznik Nr 12 do regulaminu);
 - 15) zgoda na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS” i danych dziecka (załącznik Nr 13 do regulaminu).
3. Materiały dodatkowe, które można wykorzystać przy realizacji projektu, są dostępne na stronie zus.pl/edukacja.

§ 4

Rozpoczęcie projektu

1. Realizacja projektu rozpoczyna się od lekcji, na której nauczyciel–opiekun projektu, zwany dalej opiekunem, prezentuje zakres tematyczny projektu.
2. Opiekun omawia z zespołem uczniowskim w szczególności:
 - 1) czas realizacji projektu;
 - 2) formy pracy, zbierania informacji i dokumentowania prac;
 - 3) podział zadań w zespole i zasady współpracy;
 - 4) kryteria oceny pracy;
 - 5) sposób prezentacji powstałych prac;
 - 6) sposób podsumowania projektu.

§ 5

Czas realizacji projektu

Czas realizacji projektu powinien wynosić od dwóch do ośmiu tygodni.

§ 6

Formy wykonania pracy

Formy wykonania pracy:

- 1) film: do 5 minut (w formacie avi, mp4);
- 2) plakat: preferowany format A2, karton (minimum 150 g/m², tzw. brystol);
- 3) komiks: minimum 5 scenek.

§ 7

Informacje potrzebne do wykonania projektu

1. Ogólne informacje potrzebne do wykonania zadania oraz inne źródła informacji uczestnicy projektu otrzymują na zajęciach wprowadzających.
2. Uczestnicy projektu mogą się zwrócić do koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji w najbliższym oddziale Zakładu, aby uzyskać konieczne informacje (aktualna lista kontaktów: www.zus.pl/edukacja/kontakt).

§ 8

Rola opiekuna projektu

1. Podczas pracy nad projektem opiekun na bieżąco monitoruje prace zespołu i poszczególnych jego członków oraz udziela konsultacji i wskazówek.
2. W razie problemów merytorycznych opiekun może zwrócić się o pomoc do koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji w najbliższym oddziale Zakładu (aktualna lista kontaktów: www.zus.pl/edukacja/kontakt).

§ 9

Konkurs na najlepszą pracę

1. W konkursie biorą udział prace stworzone przez uczestników projektu. Konkurs przebiega w trzech etapach:
 - 1) I etap – szkolny;

- 2) II etap – regionalny;
 - 3) III etap – centralny.
2. Terminy poszczególnych etapów konkursu określa załącznik Nr 1 do regulaminu.
 3. Dyrektorzy szkół biorących udział w konkursie powołują komisję szkolną, w skład której wchodzi przedstawiciele kadry nauczycielskiej.
 4. Dyrektorzy oddziałów Zakładu powołują komisje regionalne, w skład których wchodzi przedstawiciele Zakładu. Członkami komisji regionalnej mogą być również partnerzy społeczni, przedstawiciele kuratoriów oświaty itp.
 5. Wykaz oddziałów Zakładu, w których zostały powołane komisje regionalne, zawiera załącznik Nr 10 do regulaminu.
 6. Prezes Zakładu lub wyznaczona przez niego osoba powołuje komisję w Centrali Zakładu, w skład której wchodzi przedstawiciele Zakładu. Członkami komisji w Centrali Zakładu mogą być również partnerzy społeczni, przedstawiciele kuratoriów oświaty itp.

§ 10

Etap szkolny konkursu

1. Komisja szkolna wybiera najlepsze prace konkursowe zgodnie z kryteriami określonymi w karcie oceny filmu, plakatu, komiksu (załączniki Nr 5a–5c do regulaminu).
2. Po wyborze najlepszej pracy z danej kategorii komisje szkolne przesyłają do właściwego terytorialnie oddziału Zakładu (załącznik Nr 10 do regulaminu):
 - oryginał pracy ocenionej najwyżej przez komisję szkolną;
 - kartę oceny filmu, plakatu, komiksu (załączniki Nr 5a–5c do regulaminu);
 - metryczkę pracy (załącznik Nr 9 do regulaminu);
 - zgodę na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS” i danych dziecka (załącznik Nr 13 do regulaminu).
3. Prace powinny być oznaczone w sposób umożliwiający identyfikację autorów i szkoły.
4. Filmy należy dostarczyć na odpowiednich do rozmiaru pliku przenośnych nośnikach pamięci.
5. Nadesłanie prac jest równoznaczne z uznaniem warunków niniejszego regulaminu.
6. Zakład nie zwraca nadesłanych prac.
7. Zakończeniem szkolnego etapu może być publiczna prezentacja w szkole prac powstałych w trakcie realizacji projektu, np. podczas „Dnia z ZUS” w szkole.

§ 11

Etap regionalny konkursu

1. Komisje regionalne wyłaniają trzy najlepsze prace, po jednej dla każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu, wg określonych kryteriów:
 - poprawność merytoryczna – komisja regionalna przyznaje punkty od 0 do 10,
 - atrakcyjność przekazu, tj. inwencja twórcza i staranność wykonania – komisja regionalna przyznaje punkty od 0 do 10.
2. Za pracę można uzyskać łącznie 20 punktów.

3. Komisje regionalne przekazują trzy najlepsze prace do Centrali Zakładu w terminie określonym w harmonogramie „Projekt z ZUS” (załącznik Nr 1 do regulaminu).

§ 12

Etap centralny konkursu

1. Komisja w Centrali Zakładu ocenia prace wybrane w etapie regionalnym i wybiera z nich trzy najlepsze prace z każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu, wg określonych kryteriów:
 - poprawność merytoryczna – komisja w Centrali Zakładu przyznaje od 0 do 10 punktów,
 - atrakcyjność przekazu, tj. inwencja twórcza i staranność wykonania – komisja w Centrali Zakładu przyznaje od 0 do 10 punktów.
2. Za pracę można uzyskać łącznie 20 punktów.
3. Komisja w Centrali Zakładu może również przyznać wyróżnienia.
4. Rozstrzygnięcie etapu centralnego konkursu odbędzie się zgodnie z harmonogramem projektu (załącznik Nr 1 do regulaminu).

§ 13

Nagrody

1. Autorzy prac zakwalifikowanych do etapu centralnego konkursu otrzymują upominek promujący edukację z ZUS.
2. Komisja regionalna może przyznać nagrodę „Za popularyzację wiedzy z zakresu ubezpieczeń społecznych” opiekunowi autorów prac nagrodzonych w etapie regionalnym.
3. Autorzy prac najlepszych i wyróżnionych w etapie centralnym otrzymują nagrody rzeczowe, w zależności od zajętego miejsca.
4. Najlepsze i wyróżnione w etapie centralnym prace są publikowane na stronie www.zus.pl/edukacja.

§ 14

Uprawnienia ZUS

1. Zakład zastrzega sobie prawo do wykorzystania prac w celach informacyjno-promocyjnych na następujących polach eksploatacji:
 - 1) w swojej działalności bez jakichkolwiek ograniczeń;
 - 2) utrwalanie i zwielokrotnianie pracy w całości lub części dowolną techniką, w szczególności zapisu magnetycznego, komputerową lub za pomocą rzutnika;
 - 3) dystrybucję techniką cyfrową oraz w formie papierowej;
 - 4) rozpowszechnianie pracy przez publiczne udostępnianie, w tym na monitorach i w internecie, przesyłanie za pomocą sieci multimedialnej, komputerowej i teleinformatycznej;
 - 5) tłumaczenie, przystosowywanie oraz wprowadzanie zmian w pracy;
 - 6) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których pracę utrwalono – wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy pracy.

§ 15

Ewaluacja projektu

1. Niezależnie od oceny, o której mowa w § 10, projekt zostaje poddany ewaluacji.
2. Po zakończeniu projektu nauczyciele i uczniowie wypełniają ankietę (odpowiednio: załącznik Nr 11 i 12 do regulaminu).
3. Ankiety należy dostarczyć do właściwego miejscowo oddziału Zakładu (załącznik Nr 10 do regulaminu).

Harmonogram projektu 2020/2021

Działanie	październik 2020 r. – – marzec 2021 r.	kwiecień–czerwiec 2021 r.					
Przeprowadzenie zajęć dla uczniów w szkołach; wykonanie prac projektowych	do 31 marca						
I etap (szkolny) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisje szkolne		do 12 kwietnia					
Dostarczenie najlepszych prac przez komisje szkolne do komisji regionalnych			do 22 kwietnia				
II etap (regionalny) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisje regionalne				do 6 maja			
Ogłoszenie na stronie www.zus.pl/edukacja autorów prac zakwalifikowanych do III etapu centralnego					14 maja		
Przekazanie najlepszych prac przez komisje regionalne do Centrali Zakładu					do 14 maja		
III etap (centralny) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisję w Centrali Zakładu						28 maja	
Opublikowanie informacji o zwycięzcach konkursu na stronie www.zus.pl/edukacja						2 czerwca	
Publikacja najlepszych prac na stronie www.zus.pl/edukacja							do 11 czerwca

.....
(miejsce na pieczęć szkoły)

Karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie

(wypełnij drukowanymi literami)

1. NAZWA SZKOŁY:

.....

2. ADRES SZKOŁY:

.....

3. LICZBA KLAS/UCZNIÓW, KTÓRZY WEZMĄ UDZIAŁ W PROJEKCIE:

LICZBA KLAS LICZBA UCZNIÓW

4. IMIĘ I NAZWISKO NAUCZYCIELA REALIZUJĄCEGO PROJEKT:

.....

5. KONTAKT DO NAUCZYCIELA (telefon, e-mail):

.....

6. CHĘĆ UCZESTNICTWA W SZKOLENIU/KONSULTACJI MERYTORYCZNEJ W ZUS:

TAK ☐ NIE ☐

7. LICZBA ZESZYTÓW DLA NAUCZYCIELA, KTÓRE CHCE OTRZYMAĆ SZKOŁA:

.....

(miejscowość, data)

.....

(pieczęć dyrektora szkoły)

Zgłoszenie prześlij na adres e-mail koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji najbliższego oddziału Zakładu. Aktualna lista koordynatorów ds. komunikacji społecznej i edukacji w oddziałach Zakładu jest dostępna na www.zus.pl/edukacja/kontakt.

Założenia do projektu

Podstawa programowa kształcenia ogólnego kładzie duży nacisk na to, aby rozwijać u uczniów postawy, które umożliwiają sprawne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Jedną z nich jest postawa aktywnego obywatela, bardzo istotna społecznie.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego w szkole podstawowej zachęca nauczycieli, aby wykorzystywali metody aktywizujące. Jedną z nich jest projekt edukacyjny, który wspomaga nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie. Metoda projektu rozwija u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność. W procesie kształcenia zaleca się wykorzystywanie innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych.

Metoda projektu zakłada znaczną samodzielność i odpowiedzialność uczestników, co stwarza im warunki do indywidualnego kierowania procesem nauki. Wspiera równocześnie integrację klasy. Uczniowie dzięki pracy w grupie uczą się, jak rozwiązywać problemy, aktywnie słuchać i skutecznie się komunikować. Wzrasta również ich poczucie własnej wartości. Metoda projektu wdraża uczniów w planowanie oraz organizowanie pracy, a także uczy samooceny.

Uczniowie wykonują projekty zespołowo. Podczas pracy nad projektami nauczyciel-opiekun powinien pomagać tylko wtedy, gdy jest to uczniom potrzebne. Nauczyciele mogą indywidualizować techniki pracy i różnicować wymagania. Mogą sami lub w porozumieniu z uczniami wybierać treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz treści związane z działaniami z zakresu doradztwa zawodowego, które będą realizowane w projekcie. W harmonogramie pracy szkoły można uwzględnić również okres, w którym nie będzie zajęć z podziałem na poszczególne lekcje, tylko będą one realizowane metodą projektu. W pracy nad projektem warto wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne.

Projekt edukacyjny to planowe i zespołowe działanie uczniów. Nauczyciel tylko ich wspiera. Celem projektu jest prezentacja jakiegoś zagadnienia lub rozwiązanie problemu. Uczniowie posługują się przy tym różnymi sposobami. Projekt jest metodą przyjazną dla uczniów. Aktywizuje ich i doskonali umiejętność pracy w grupie. Dzięki niej łatwiej przyswajają i utrwalają wiedzę.

Projekt może dotyczyć jednego przedmiotu bądź mieć charakter interdyscyplinarny. Nie są przy tym konieczne zmiany organizacyjne w pracy szkoły. Projekt pozwala na współdziałanie szkoły ze środowiskiem lokalnym oraz zaangażowanie rodziców uczniów.

Temat projektu edukacyjnego powinien się wiązać z programem nauczania, który zawiera podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych – wiedza o społeczeństwie. Może jednak również zawierać treści wykraczające poza tę podstawę. „Projekt z ZUS” może być realizowany na zajęciach z wychowawcą (np. w ramach orientacji zawodowej dla klas 4–6), na zajęciach z doradztwa zawodowego (klasy 7 i 8) oraz przez specjalistów (np. pedagog, psycholog).

Odniesienie do kompetencji kluczowych

Zgodność z zaleceniem Rady z 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE. C 189 z 4 czerwca 2018 r. str. 1).

1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:

- 1) umiejętność rozumienia i tworzenia informacji oraz interpretowania pojęć i faktów w mowie i piśmie (...), przy wykorzystaniu obrazów, dźwięków i materiałów cyfrowych we wszystkich dziedzinach i kontekstach;
- 2) umiejętność czytania i pisania oraz prawidłowego rozumienia informacji pisemnej;
- 3) wykorzystywanie źródeł różnego rodzaju do przetwarzania informacji;
- 4) umiejętność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania odpowiednich pomocy oraz formułowania i wyrażania swoich argumentów w mowie i piśmie.

2. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:

- 1) zdolność do prawidłowego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się;
- 2) zdolność rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć.

3. Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii:

- 1) stosowanie podstawowych zasad i procesów matematycznych w codziennych kontekstach, a także śledzenie i ocenianie ciągów argumentów;
- 2) rozwijanie i wykorzystywanie myślenia i postrzegania matematycznego do rozwiązywania problemów w codziennych sytuacjach.

4. Kompetencje cyfrowe:

- 1) znajomość podstawowych funkcji i korzystanie z różnych rodzajów urządzeń, oprogramowania i sieci;
- 2) krytyczne podejście do trafności, wiarygodności oraz wpływu informacji i danych udostępnianych drogą cyfrową oraz świadomość prawnych i etycznych zasad związanych z korzystaniem z technologii cyfrowych;
- 3) umiejętność korzystania z treści cyfrowych, uzyskiwania do nich dostępu (...), ich filtrowania, oceny, tworzenia, programowania i udostępniania.

5. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się:

- 1) zdolność uczenia się i pracy w grupie oraz indywidualnie, a także organizacji swojej nauki;
- 2) skuteczne zarządzanie czasem i informacjami, konstruktywna praca z innymi osobami, zachowanie odporności oraz zarządzanie własnym uczeniem się;
- 3) rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się, ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach.

6. Kompetencje obywatelskie:

- 1) zdolność działania jako odpowiedzialni obywatele oraz pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym;
- 2) znajomość spraw współczesnych i krytyczne ich rozumienie;
- 3) świadomość celów, wartości i polityk oraz zmian demograficznych;
- 4) krytyczne myślenie i całościowe rozwiązywanie problemów;
- 5) umiejętność formułowania argumentów oraz konstruktywnego udziału w pracy grupy.

7. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:

- 1) kształcenie kreatywności, krytycznego myślenia w rozwiązywaniu problemów;
- 2) świadomość istnienia różnych kontekstów i różnych możliwości pozwalających przekształcić pomysły w działanie;
- 3) zdolność wykorzystania szans i pomysłów oraz przekształcanie ich w wartość dla innych osób;
- 4) myślenie strategiczne i rozwiązywanie problemów i zdolność podejmowania decyzji;
- 5) znajomość i rozumienie podejść do planowania i zarządzania projektami obejmujące procesy i zasoby;
- 6) rozumienie procesów ekonomicznych oraz szans i wyzwań społecznych i gospodarczych stojących przed pracodawcą, organizacją;
- 7) umiejętność motywowania innych osób i doceniania ich pomysłów.

8. Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej:

- 1) rozumienie, rozwijanie i wyrażanie własnych pomysłów oraz odczuwanie swojego miejsca lub roli w społeczeństwie na wiele różnych sposobów i w wielu kontekstach;
- 2) kreatywne wyrażanie i komunikowanie pomysłów i znaczeń za pomocą różnych rodzajów sztuki;
- 3) rozumienie, rozwijanie i wyrażanie własnych pomysłów;
- 4) rozwijanie ciekawości świata, otwartość na sposoby przekazywania idei między twórcą i odbiorcą.

Odniesienie do podstawy programowej

Proponujemy Państwu gotowe rozwiązanie. „Projekt z ZUS” został stworzony w taki sposób, aby bezpośrednio nawiązywał do podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie (WOS) w szkole podstawowej realizowanego w klasie 8, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356, z późn. zm.), oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325). Treści programowe dotyczą praw i obowiązków pracowniczych, ubezpieczeń społecznych oraz znaczenia pracy w życiu człowieka.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (wyciąg z aktu prawnego)

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Wiedza i rozumienie. Uczeń:

- 1) wyjaśnia podstawowe prawidłowości życia społecznego, (...);
- 3) wyjaśnia znaczenie aktywności obywatelskiej;
- 4) przedstawia zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej i podstawowe organy władz publicznych; (...)
- 6) wykorzystuje swą wiedzę do interpretacji wydarzeń życia społecznego, w tym publicznego.

II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. Uczeń:

- 1) znajduje informacje na temat życia społecznego, w tym publicznego;
- 2) wykorzystuje informacje do tworzenia własnej wypowiedzi na temat wydarzeń z życia społecznego, w tym publicznego.

III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. Uczeń:

- 1) rozpoznaje własne potrzeby i potrzeby innych; (...)
- 3) wyjaśnia związek między godnością a prawami, które mu przysługują;
- 4) przedstawia własne prawa i obowiązki;
- 5) powiększa treść własnej tożsamości (...) obywatelskiej; (...)
- 7) argumentuje zasadność postaw obywatelskich – m.in. odpowiedzialności, troski o dobro wspólne i tolerancji;
- 8) rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.

IV. Komunikowanie i współdziałanie. Uczeń:

- 1) komunikuje się w sprawach życia społecznego, w tym publicznego, oraz dyskutuje i przedstawia własne argumenty w wybranych sprawach tego typu; (...)
- 3) współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
- 4) wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;
- 5) korzysta z prostych procedur oraz z możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego (...).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

II. Rodzina. Uczeń: (...)

- 3) wyjaśnia, jak funkcjonuje gospodarstwo domowe; wymienia główne źródła jego dochodów (z działalności zarobkowej: pracy, działalności gospodarczej, umów cywilnoprawnych oraz ze świadczeń społecznych – w powiązaniu z rodzajami ubezpieczeń społecznych).

IX. Udział obywateli w życiu publicznym – społeczeństwo obywatelskie. Uczeń:

- 1) podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność [...]); wykazuje (...) znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego (...).

Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klasy 7 i 8 szkoły podstawowej:

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: (...)

- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową.

Zespół projektowy

Najskuteczniej pracują zespoły małe, od 3 do 5 osób. Zespół projektowy powinien uwzględniać uzdolnienia uczniów, ich możliwości intelektualne, umiejętności interpersonalne itp. Jeżeli jednak uczniowie będą się dobierali w grupy w sposób całkowicie dowolny, może się

okazać, że niektóre osoby nie zostaną wybrane. Nauczyciel powinien dostosować metodę tworzenia zespołów projektowych do możliwości swoich uczniów oraz uwzględnić zasady i zwyczaje, które obowiązują w szkole. Praca nad projektem uzmystowi uczniom, że w życiu nie będą współpracować tylko z tymi osobami, z którymi by chcieli.

Podczas pracy nad projektem warto opracować zasady współpracy w klasie i w zespole projektowym. Kontrakt powinien zawierać reguły, które będą obowiązywały podczas spotkań i przy podejmowaniu decyzji. Przykładowe zapisy kontraktu:

- Nie oceniamy innych.
- Słuchamy się nawzajem i uzgadniamy swoje działania.
- Współpracujemy ze sobą i dzielimy się doświadczeniami.
- Akceptujemy różne poglądy.
- Szanujemy pracę innych osób.
- Zadania wykonujemy terminowo.
- Szukamy zalet innych osób.
- Jesteśmy aktywni, otwarci i szczerzy.

Ocena projektu

Udział ucznia w realizacji projektu ocenia się zgodnie z regulaminem szkolnym. Przy ocenie należy uwzględnić:

- aktywność w pracy z projektem i w zespole,
- wykonanie konkretnego zadania w całości projektu,
- ukończenie prac nad projektem w terminie,
- udział w publicznej prezentacji projektu.

W pracy nad projektem stawiamy uczniom różne wymagania – powinni oni umieć:

- skonstruować plan działań i określić czas ich wykonania,
- samodzielnie wskazać sytuacje, w których potrzebna jest pomoc nauczyciela,
- znajdować i wybierać różnorodne źródła informacji,
- uzasadnić konieczność wykorzystania zgromadzonych informacji,
- wykonać wszystkie prace w zaplanowanym terminie,
- uzasadnić wybór swojego podejścia do rozwiązywanego problemu,
- posługiwać się odpowiednią, fachową terminologią,
- obiektywnie ocenić wyniki swojej pracy.

Poza oceną uczeń powinien otrzymać informację zwrotną na temat swojej pracy na poszczególnych etapach projektu.

Przy ocenie pomocne są karty oceny filmu, plakatu, komiksu (załączniki Nr 5a, 5b, 5c do regulaminu).

Cel główny

Cel „Projektu z ZUS” to uświadomienie młodym ludziom roli ubezpieczeń społecznych. W trakcie realizacji projektu uczniowie poznają podstawy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce, obowiązki jego uczestników oraz świadczenia przysługujące ubezpieczonym.

Uczeń po zakończeniu projektu:

- dostrzega znaczenie ubezpieczeń,
- rozumie filozofię ubezpieczeń społecznych,

- wyjaśnia skutki nieuczestniczenia w systemie emerytalnym,
- ma większą sprawność w wyszukiwaniu i selekcjonowaniu informacji z różnych źródeł,
- ma lepszą umiejętność pracy zespołowej.

Zapewniamy:

- materiały edukacyjne:
 - scenariusz lekcji wprowadzającej (cele projektu i zakres tematyczny);
 - prezentację na lekcję;
 - karty projektu;
 - arkusze oceny,
- opiekę merytoryczną,
- szkolenie dla nauczycieli-opiekunów projektów.

Załącznik Nr 4
do regulaminu „Projekt z ZUS”

SCENARIUSZ LEKCJI

Scenariusz lekcji

Temat: **UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE**

CELE

Uczeń:

- zna termin „ubezpieczenia społeczne”,
- wie, jakie są główne zadania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- posługuje się terminami: emerytura, zasiłek, świadczenie,
- zna zasady obowiązującego systemu emerytalnego.

METODY/TECHNIKI:

wykład, burza mózgów, praca w parach, dyskusja kierowana.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

rzutnik i laptop do pokazu multimedialnego, pokaz multimedialny, filmy, materiały warsztatowe – mapa myśli, opcjonalnie flipchart i pisaki.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

1 godzina lekcyjna.

UWAGI:

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z podstawowymi zagadnieniami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi w Polsce. Sygnalizujemy na niej jedynie problematykę, nie zagłębialimy się w szczegóły. W czasie lekcji korzystamy z prezentacji i komentarzy do slajdów, materiałów warsztatowych i filmów.

Takie wprowadzenie ułatwi uczniom pracę nad projektem. Podczas realizacji projektu uczniowie będą sami poszerzać swoją wiedzę – dlatego na lekcji nie muszą poznać odpowiedzi na wszystkie pytania czy wątpliwości. Metoda przewodnia lekcji to wykład ilustrowany slajdami. W trakcie wykładu uczniowie wykonują zadania. Pytaniami inicjujemy dyskusję. Kierujemy nią, odnosząc się do wiedzy i doświadczenia uczniów.

Na wstępie lekcji i na jej koniec prezentujemy filmy. Ważne, aby uczniowie zobaczyli je w całości podczas lekcji. Dlatego trzeba zadbać o odpowiednie tempo pracy.

Przed lekcją dobrze jest sprawdzić, czy nasz laptop i rzutnik odtworzą prezentację i filmy oraz przygotować odpowiednią liczbę kopii mapy myśli [załącznik Nr 4b]

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Wstęp**

Informujemy uczniów, że będziemy realizować projekt edukacyjny dotyczący ubezpieczeń społecznych [slajd 1]. Zadaniem projektowym uczniów będzie przygotowanie materiału, który wyjaśni, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne. Na lekcji uczniowie otrzymają podstawowe informacje związane z tematyką projektu.

- **Termin „ubezpieczenie”**

Wykład rozpoczynamy od zapytania uczniów, jakie mają skojarzenia związane z terminem „ubezpieczenie” [slajd 2]. Prosimy uczniów, aby wypełnili – indywidualnie lub w parach – mapę myśli [załącznik Nr 4b] Każde skojarzenie jest dobre. Uczniowie mogą łączyć to pojęcie przede wszystkim z komercyjnymi firmami ubezpieczeniowymi, z ubezpieczeniem mieszkania czy samochodu. Opcjonalnie przygotowujemy na flipcharcie schemat mapy myśli i wspólnie z uczniami wypełniamy ją jako podsumowanie.

Nie rozwijamy dyskusji podczas wypełniania mapy myśli, prostujemy jedynie błędy.

Jeśli uczniowie wśród instytucji ubezpieczeniowych wymienią Zakład Ubezpieczeń Społecznych, możemy ich poinformować, że właśnie z tą instytucją będzie związany projekt.

- **Historia ubezpieczeń**

Wyjaśniamy, że ubezpieczenia społeczne nie są pomysłem świata współczesnego [slajd 3]. System ubezpieczeń społecznych wprowadzono w Niemczech już za czasów kanclerza Bismarcka.

- **Cel ubezpieczeń społecznych**

Prezentujemy film, do którego link znajduje się na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] > [Projekt z ZUS] > [Materiały]. Zwracamy uwagę uczniów na to, że bohaterowie filmu nie ubezpieczyli się i dlatego kiedy znaleźli się w trudnej sytuacji, nie mieli środków do życia. Musimy się ubezpieczać, aby móc utrzymać siebie i rodzinę, gdy z powodu choroby, wypadku czy zaawansowanego wieku nie będziemy mogli pracować [slajd 4].

- **System ubezpieczeń społecznych**

Wymieniamy i krótko omawiamy kolejno prezentowane na slajdzie ryzyka i prawo do świadczeń z ubezpieczeń [slajd 5]. Podkreślamy, że ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych korzystamy przez całe życie [slajd 6]. Jednak aby je otrzymać, trzeba płacić składki. Wymieniamy uczestników powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych [slajd 7].

Wyjaśniamy, że instytucją, która zarządza systemem ubezpieczeń społecznych, jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) [slajd 8]. ZUS realizuje zadania określone w przepisach, które uchwała parlament [slajd 9]. ZUS nie prowadzi własnej polityki finansowej i nie może samodzielnie ustalać np. stóp procentowych składek czy zasad obliczania świadczeń. Decyduje o tym parlament

w ustawach. Wymieniamy najważniejsze zadania ZUS wobec ubezpieczonych [slajd 10] i wobec świadczeniobiorców [slajd 11].

- **Świadczenia z ubezpieczeń**

Omawiamy rodzaje świadczeń z ubezpieczeń społecznych, które wypłaca ZUS. Zgodnie z prezentacją najpierw wymieniamy świadczenia z ubezpieczenia chorobowego [slajd 12]. Omawiamy, kiedy te świadczenia przysługują. Następnie wymieniamy świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego [slajd 13] i omawiamy pojęcie wypadku przy pracy i choroby zawodowej. Możemy zapytać uczniów, czy członkowie ich rodziny korzystali z takich świadczeń.

Potem omawiamy świadczenia z ubezpieczeń rentowych [slajd 14] i ubezpieczenia emerytalnego [slajd 15]. Pytamy uczniów, czy są w ich rodzinach i wśród znajomych osoby, które nie pracują, i jeśli tak – z jakiego powodu. Za pomocą pytań pomocniczych dowiadujemy się, z czego te osoby się utrzymują. Prowadzimy rozmowę tak długo, aż uczniowie powiedzą, że osoby te mają prawo do rent i emerytur. Chodzi o to, by pokazać, że emeryci to ich bliscy, np. dziadkowie. Pytamy uczniów, czy wiedzą, co to jest emerytura i skąd są pieniądze na emerytury. Rozmawiamy o definicji emerytury ze slajdu.

- **Umowa międzypokoleniowa**

Wyjaśniamy uczniom, na czym polega umowa międzypokoleniowa [slajd 16]. Pieniądze, które obecnie pracujący wpłacają jako składki, są wypłacane osobom na emeryturze. Tłumaczymy, dlaczego trzeba płacić składki na ubezpieczenia: większość z nas kiedyś nie będzie mogła pracować z powodu wieku (starości) i będzie potrzebować świadczenia – emerytury.

- **Wiek emerytalny i wysokość emerytury**

Omawiamy, jaki trzeba osiągnąć wiek, aby móc skorzystać w Polsce z emerytury (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) [slajd 17]. Podajemy również przykłady z innych krajów. Podkreślamy, że osiągnięcie wieku emerytalnego daje prawo do przejścia na emeryturę. Nie jest to obowiązek.

Zaznaczamy, że wysokość emerytury zależy od wysokości opłacanych składek [slajd 18]. Im dłużej będziemy pracować, tym wyższą otrzymamy emeryturę. Jeśli płacimy niskie składki na ubezpieczenie emerytalne, to dostaniemy niskie świadczenie.

- **Podsumowanie**

Na zakończenie należy zaakcentować, że wspólnotę obowiązuje umowa międzypokoleniowa. Wszyscy solidarnie płacimy składki, choć nie wiemy, czy i kiedy skorzystamy ze zgromadzonego w ten sposób kapitału. Osoby ubezpieczone mają jednak gwarancję wypłaty świadczeń, np. w razie choroby czy wypadku.

- **Zadanie projektowe**

Na zakończenie zapraszamy na kilkuminutowy film o wiedzy polskiego społeczeństwa, w tym młodzieży, na temat ubezpieczeń społecznych [slajd 19].

Uczniowie, którzy biorą udział w projekcie, przygotowują materiał wyjaśniający, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne [slajd 20].

Zachęcamy uczniów, aby w domu przeczytali komiksy (s. 44–46) i inne materiały uzupełniające zamieszczone na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] > [Projekt z ZUS] > [Materiały].

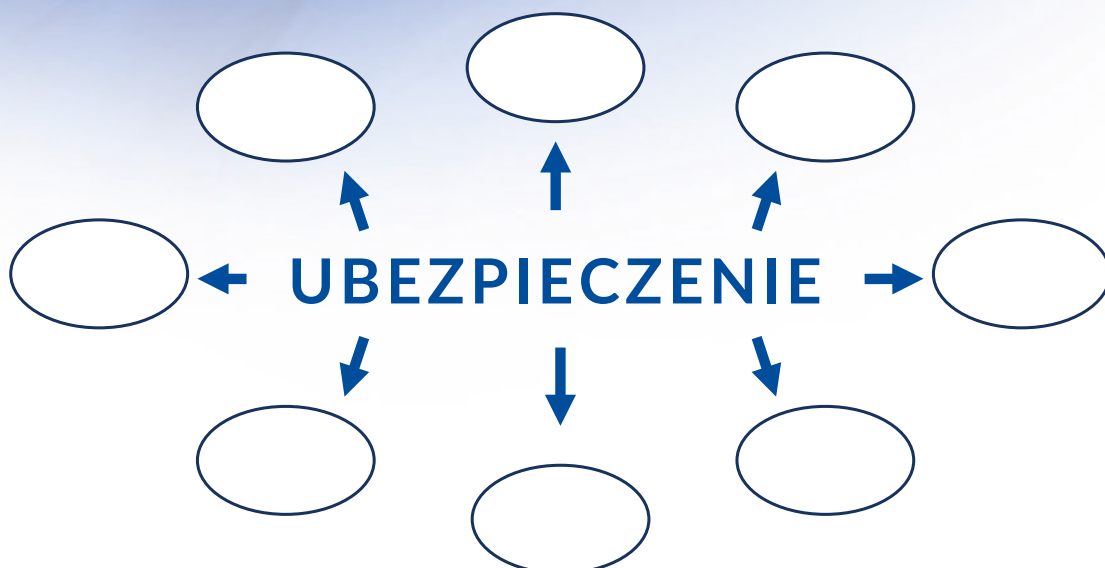
Załącznik Nr 4a
do regulaminu „Projekt z ZUS”

PREZENTACJA NA LEKCJĘ

Ubezpieczenia społeczne

Dlaczego są ważne?

Skojarzenia z pojęciem

Uczniowie wypełniają schemat, omawiamy zapisy lub wspólnie podsumowujemy na flipcharcie.

Jeśli jesteś objęty ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym) i opłacasz składki, masz prawo do świadczeń np. w razie choroby, urodzenia dziecka, dłuższej niezdolności do pracy, wypadku przy pracy, podeszłego wieku.

Ubezpieczenia społeczne różnią się np. od ubezpieczenia mieszkania czy na życie m.in. tym, że są obowiązkowe, a więc powszechne. Ubezpieczenia społeczne są związane z pracą i mają społeczny cel.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

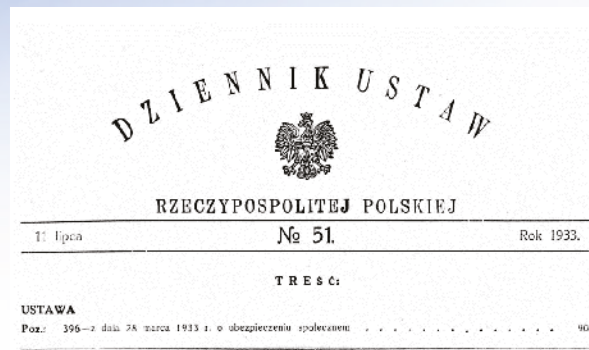
.....

.....

.....

Historia ubezpieczeń

Pomysł na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne powstał w Niemczech już pod koniec XIX wieku. Wprowadził je kanclerz II Rzeszy **Otto von Bismarck**.

Wiele państw, w tym Polska, uznało niemieckie rozwiązania za warte naśladowania.

Polska po odzyskaniu niepodległości rozpoczęła prace nad własnym systemem ubezpieczeń społecznych.

Gdy Polska odzyskała niepodległość, trzeba było stworzyć jednolity i nowoczesny system ubezpieczeń społecznych. Na terenie odrodzonego kraju obowiązywało ustawodawstwo państw zaborczych, więc w różnych częściach kraju było ono różne. Dopiero uchwalona 28 marca 1933 r. **ustawa o ubezpieczeniu społecznym** scaliła system ubezpieczeń społecznych.

Uchwalenie ustawy sceleniowej nie zakończyło prac nad polskim systemem ubezpieczeń społecznych. Nastąpiło to dopiero 24 października 1934 r., kiedy to prezydent Ignacy Mościcki podpisał rozporządzenie o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cel ubezpieczeń

Ubezpieczenia społeczne zapewnią Ci pieniądze, gdy nie będziesz mógł pracować, np. z powodu choroby, macierzyństwa czy wieku.

ZUS wypłaca świadczenia przez określony czas (np. zasiłek chorobowy, macierzyński) albo do końca życia (np. emeryturę).

Prezentujemy film, do którego link znajduje się na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] > [Projekt z ZUS] > [Materiały].

Nowoczesne państwo dba o swoich obywateli. Dlatego wprowadza **powszechne ubezpieczenia społeczne**. Ubezpieczenia społeczne są powszechne, bo większość pracujących osób płaci składki. Płaci je, choć nie wie, czy i kiedy skorzysta ze zgromadzonego w ten sposób kapitału. Dzięki temu, że ubezpieczenia społeczne są powszechne, składki są niższe. Osoby ubezpieczone mają gwarancję wypłaty świadczeń, np. w razie choroby czy wypadku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

System ubezpieczeń społecznych

ryzyko starości	➔	ubezpieczenie emerytalne
ryzyko niezdolności do pracy	➔	ubezpieczenia rentowe
ryzyko wypadku przy pracy	➔	ubezpieczenie wypadkowe
macierzyństwo i ryzyko choroby	➔	ubezpieczenie chorobowe

5

ZUS
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Jeśli będziesz płacić składki na ubezpieczenia społeczne, otrzymasz świadczenie, gdy znajdziesz się w sytuacji, którą ubezpieczenie obejmuje:

- gdy osiągniesz wiek emerytalny i nie będziesz już mógł lub chciał pracować – będzie Ci przysługiwała **emerytura z ubezpieczenia emerytalnego**;
- gdy będziesz przez dłuższy czas niezdolny do pracy – możesz starać się o **rentę z ubezpieczeń rentowych**;
- gdy ulegniesz wypadkowi przy pracy – będziesz mógł liczyć na **świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego**;
- gdy zachorujesz, urodzisz dziecko albo będziesz opiekować się chorym członkiem rodziny – otrzymasz **zasiłek z ubezpieczenia chorobowego**.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych korzystamy przez całe życie

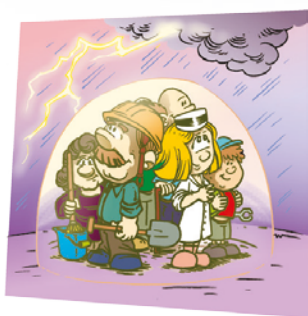
- zasiłek macierzyński
- zasiłek opiekuńczy
- zasiłek chorobowy
- świadczenie rehabilitacyjne
- rehabilitacja lecznicza
- renta z tytułu niezdolności do pracy
- emerytura
- zasiłek pogrzebowy

Uczestnicy powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych to:

ubezpieczeni

m.in. pracownicy,
zleceniobiorcy
(ponad 16 mln osób)

świadczeniobiorcy

m.in. emeryci, renciści,
osoby, które pobierają
zasiłki
(ponad 7,8 mln emerytów
i rencistów)

płatnicy składek

m.in. pracodawcy,
zleceniodawcy,
osoby, które prowadzą
działalność gospodarczą
(ponad 2,5 mln osób)

W Polsce są też **inne systemy ubezpieczenia społecznego**, które obejmują: rolników (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – KRUS), służby mundurowe, prokuratorów i sędziów. ZUS nie obsługuje tych systemów.

Płatnikiem składek jest m.in.:

- pracodawca – za pracowników;
- osoba prowadząca pozarolniczą działalność – za siebie oraz osoby współpracujące przy prowadzeniu tej działalności;
- ZUS – na przykład za osoby, którym wypłaca zasiłki macierzyńskie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZUS ≠ FUS

Składki na ubezpieczenia społeczne wpływają do specjalnego funduszu – Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS).

Ze środków FUS finansowane są świadczenia, m.in. emerytury, renty i zasiłki. Świadczenia te wypłaca ZUS albo płatnicy składek.

Funduszem Ubezpieczeń Społecznych zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Trzeba odróżnić ZUS od FUS. Choć skróty te różni tylko jedna litera, oznaczają one zupełnie co innego. Mówiąc w bardzo dużym uproszczeniu, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych to skarbonka, do której wpływają co miesiąc składki od przychodów i z której wypłacane są świadczenia.

FUS obsługuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że ZUS pobiera składki, które trafiają do FUS, i wypłaca świadczenia z FUS. Można więc powiedzieć, że ZUS jest pośrednikiem pomiędzy płatnikami składek, FUS i świadczeniobiorcami.

ZUS dysponuje środkami Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, m.in. wypłaca świadczenia – emerytury, renty, zasiłki. Nie prowadzi jednak własnej polityki finansowej i nie może samodzielnie ustalać wysokości składek czy zasad obliczania świadczeń (decyduje o tym parlament w ustawach).

.....

.....

.....

.....

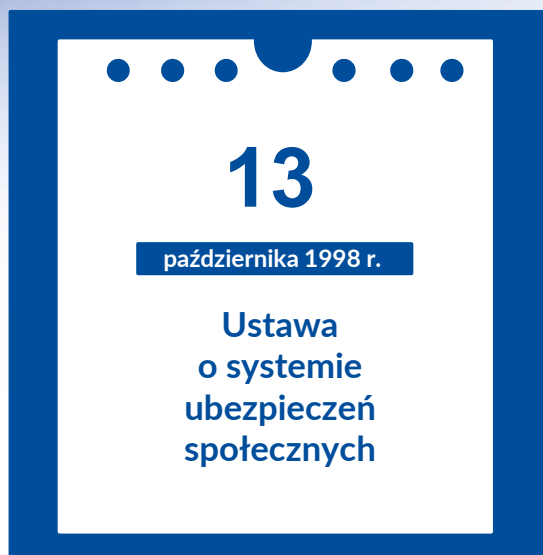
.....

.....

.....

.....

ZUS działa na podstawie ustawy

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych określa m.in.:

- zasady działania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- organizację, zasady działania i finansowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym;
- zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz kwot, od których trzeba je naliczać;
- zasady, tryb i terminy: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, prowadzenia ewidencji ubezpieczonych i płatników składek, rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłków z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, opłacania składek na ubezpieczenia społeczne;
- zasady prowadzenia kont ubezpieczonych i kont płatników składek.

.....

.....

.....

.....

.....

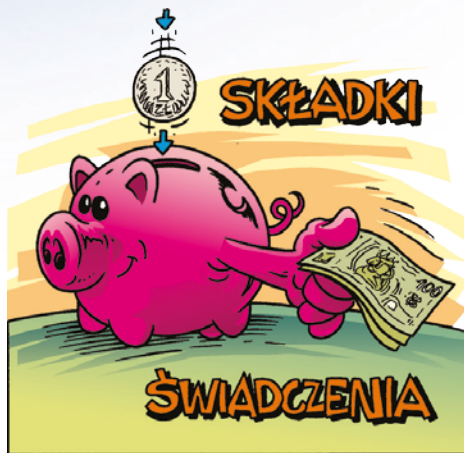
.....

.....

.....

Najważniejsze zadania, jakie ZUS wykonuje wobec ubezpieczonych:

- prowadzi indywidualne konta ubezpieczonych;
- pobiera składki na ubezpieczenia społeczne i zapisuje informacje o nich na indywidualnych kontach ubezpieczonych;
- pobiera składki na ubezpieczenie zdrowotne i przekazuje je do Narodowego Funduszu Zdrowia.

Indywidualne konto ubezpieczonego – konto, na którym ZUS zapisuje wszystkie:

- składki wpłacane za daną osobę;
- informacje o tym, jakim ubezpieczeniem społecznym ta osoba podlega i podlegała.

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) finansuje świadczenia zdrowotne i refunduje leki.

[illegible]

Najważniejsze zadania, jakie ZUS wykonuje wobec świadczeniobiorców:

- przyznaje i wypłaca tzw. świadczenia długoterminowe, m.in. emerytury, renty;
- przyznaje i wypłaca tzw. świadczenia krótkoterminowe, m.in. zasiłki chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze;
- kieruje na rehabilitację leczniczą.

Orzeczenie o potrzebie **rehabilitacji leczniczej** wydaje lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS.

Wniosek o rehabilitację leczniczą może wystawić lekarz prowadzący leczenie. Rehabilitacja lecznicza odbywa się w ośrodkach na terenie całego kraju.

ZUS pokrywa wszystkie koszty rehabilitacji (leczenia, zakwaterowania, wyżywienia, a także dojazdu do ośrodka najtańszym środkiem komunikacji publicznej).

Ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ZUS prowadzi prewencję rentową i wypadkową, aby przeciwdziałać utracie zdolności do pracy oraz zapobiegać wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym. ZUS m.in. kieruje na rehabilitację leczniczą (w ramach prewencji rentowej), dofinansowuje działania płatników składek, które mają zapobiegać wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz utrzymywać zdolność do pracy przez cały okres aktywności zawodowej pracowników (prewencja wypadkowa).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Świadczenia z ubezpieczenia chorobowego

zasiłek
chorobowy

świadczenie
rehabilitacyjne

zasiłek
macierzyński

zasiłek
opiekuńczy

Otrzymasz świadczenia z ubezpieczenia chorobowego, jeśli będziesz objęty tym ubezpieczeniem, np. z umowy o pracę czy prowadzonej działalności gospodarczej.

Zasiłek chorobowy otrzymasz zamiast pensji, gdy będziesz chorować i korzystać ze zwolnienia lekarskiego. Maksymalny okres wypłaty zasiłku chorobowego wynosi:

- 182 dni;
- 270 dni – jeśli Twoja niezdolność do pracy wystąpi w czasie ciąży albo będzie spowodowana gruźlicą.

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje Ci, jeśli:

- wykorzystasz zasiłek chorobowy przez maksymalny okres, a nadal będziesz niezdolny do pracy;
- możliwe jest, że odzyskasz zdolność do pracy po dalszym leczeniu lub rehabilitacji.

Świadczenie rehabilitacyjne możesz otrzymywać maksymalnie przez 12 miesięcy.

Zasiłek macierzyński otrzymasz, jeśli urodzisz dziecko albo przyjmiesz je na wychowanie.

Okres wypłaty zasiłku będzie zależał od liczby dzieci, które urodzisz podczas jednego porodu lub jednocześnie przyjmiesz na wychowanie. Z zasiłku macierzyńskiego może też skorzystać ubezpieczony ojciec dziecka.

Zasiłek opiekuńczy otrzymasz, gdy będziesz opiekować się:

- chorym dzieckiem w wieku do 14 lat;
- zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat np. z powodu choroby rodzica, który stale opiekuje się tym dzieckiem;
- innym chorym członkiem rodziny (np. małżonkiem, rodzicem, dzieckiem w wieku powyżej 14 lat) jeśli będziesz z nim mieszkać w czasie choroby;
- chorym niepełnosprawnym dzieckiem w wieku 14–18 lat;
- niepełnosprawnym dzieckiem w wieku 8–18 lat, np. z powodu choroby rodzica tego dziecka, który stale się nim opiekuje.

Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego

zasitek
chorobowy

świadczenie
rehabilitacyjne

renta
wypadkowa

Możesz otrzymać te świadczenia, jeśli będziesz niezdolny do pracy z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Ponadto możesz dostać:

- jednorazowe odszkodowanie
- zwrot kosztów wyrobów medycznych, świadczeń stomatologicznych i szczepień ochronnych.

Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego przysługują Ci w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Wypadek przy pracy to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w związku z wykonywaną pracą i spowodowało uraz lub śmierć.

Choroba zawodowa to schorzenie spowodowane szkodliwymi dla zdrowia czynnikami, które:

- występują w miejscu pracy lub
- wynikają ze sposobu, w jaki wykonywałeś obowiązki zawodowe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Świadczenia z ubezpieczeń rentowych

renta
z tytułu
niezdolności
do pracy

rehabilitacja
lecnicza

renta
rodzinna

zasitek
pogrzebowy

14

ZUS
ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Renta, którą wypłaca ZUS, przysługuje z tytułu niezdolności do pracy, a nie niepełnosprawności. Niepełnosprawność i niezdolność do pracy to dwa różne pojęcia. Osoby z niepełnosprawnością mogą być bowiem pracownikami równie dobrymi, a nawet lepszymi od pełnosprawnych. Rentę z tytułu niezdolności do pracy możesz otrzymać, jeśli dostaniesz orzeczenie o niezdolności do pracy i spełnisz określone w przepisach warunki.

Z **rehabilitacji leczniczej** ZUS możesz skorzystać, jeśli jesteś ubezpieczony i jest obawa, że utracisz zdolność do pracy, ale jest szansa, że ją odzyskasz po rehabilitacji.

Z **renty rodzinnej** możesz skorzystać m.in., gdy jesteś dzieckiem osoby zmarłej albo jej małżonkiem. Musisz spełnić warunki określone w przepisach.

Zasitek pogrzebowy otrzymasz, jeśli pokryjesz koszty pogrzebu:

- osoby ubezpieczonej, np. pracownika;
- osoby, która pobierała wypłacane przez ZUS świadczenie, np. emeryturę;
- członka rodziny osoby ubezpieczonej albo emeryta lub rencisty.

Zasitek pogrzebowy przysługuje także instytucji, np. domowi pomocy społecznej, jeśli pokryje koszty pogrzebu.

.....

.....

.....

.....

.....

Świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego

Emerytura ma zabezpieczyć Twój byt na starość, gdy z powodu wieku nie będziesz już mógł lub chciał pracować.

Umowa międzypokoleniowa

Składki, które teraz wpłacają osoby aktywne zawodowo, ZUS przekazuje na wypłatę świadczeń obecnym emerytom.

Wiek emerytalny w Polsce

Kobiety mogą przejść
na emeryturę, gdy ukończą
60 lat, a mężczyźni – 65 lat.

Możesz wystąpić
o emeryturę zaraz
po ukończeniu tego wieku
– to prawo, a nie obowiązek.

Gdy osiągniesz wiek emerytalny, sam zdecydujesz, kiedy skorzystasz z emerytury. ZUS przyzna Ci emeryturę dopiero wtedy, gdy złożysz wniosek o to świadczenie. Tylko w jednej sytuacji ZUS przyzna Ci emeryturę bez wniosku – jeśli masz prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i osiągniesz wiek uprawniający do emerytury.

Najniższy wiek emerytalny dla kobiet w Europie wynosi 60 lat. Taki obowiązuje w Polsce i Austrii.

Wiek emerytalny dla mężczyzn wynoszący 65 lat, czyli taki jak w Polsce, obowiązuje także m.in. w Austrii, Luksemburgu i Belgii. Są państwa, w których obowiązuje niższy wiek emerytalny dla mężczyzn, np. Słowacja, Węgry, Łotwa czy Litwa.

W wielu państwach będzie obowiązywał w przyszłości wyższy wiek emerytalny:

Państwo	Rok, od którego zacznie obowiązywać dany wiek emerytalny
Francja	2023 r. – 67 lat
Niemcy	2031 r. – 67 lat
Australia	2023 r. – 67 lat
Wielka Brytania	2028 r. – 67 lat; 2046 r. – 68 lat
Włochy	2022 r. – 67 lat

Dłuższa praca = wyższa emerytura

Im dłużej będziesz pracować, tym wyższą dostaniesz emeryturę – odłożysz więcej składek, a średnie dalsze trwanie życia będzie krótsze.

18

ZUS
ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Czy przyznanie emerytury zależy od osiągnięcia określonego stażu pracy?

Nie. Aby nabyć prawo do emerytury, musisz skończyć 60 lat – jeśli jesteś kobietą – albo 65 lat – jeśli jesteś mężczyzną. Musisz także mieć jakikolwiek okres ubezpieczenia – przynajmniej jeden dzień.

Natomiast **wysokość Twojej emerytury** zależy przede wszystkim od:

- składek emerytalnych zapisanych na Twoim koncie, które prowadzi ZUS i ich waloryzacji,
- długości średniego dalszego trwania życia ustalonej dla wieku, w którym przechodzisz na emeryturę.

Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki upływa od ustalenia prawa do emerytury do śmierci.

Waloryzacja to ochrona wartości składek. ZUS mnoży je co roku przez odpowiedni wskaźnik i zwiększa w ten sposób ich wartość.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Co Polacy wiedzą o ubezpieczeniach społecznych?

19

Zadanie dla uczniów: obejrzyj film, a następnie odpowiedz, jaki wniosek płynie z filmu.

Film znajduje się na stronie www.zus.pl/edukcja w zakładce [Szkoły podstawowe] > [Projekt z ZUS] > [Materiały]. W tej zakładce znajdziesz więcej materiałów dotyczących ubezpieczeń społecznych.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

„Projekt z ZUS”

Weź udział w konkursie
na najlepszą pracę, która wyjaśni,
dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne
(forma: film, plakat, komiks).

Wygraj atrakcyjne nagrody!

zus.pl/edukacja

EDUKACJA
z ZUS

PROJEKT Z ZUS

dla szkół
podstawowych

Lekcje z ZUS

dla szkół
ponadpodstawowych

AKADEMIA
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

dla szkół wyższych

MATERIAŁY DODATKOWE

dostępne na stronie:

www.zus.pl/edukacja

[Szkoły podstawowe]>[Projekt z ZUS]>[Materiały]

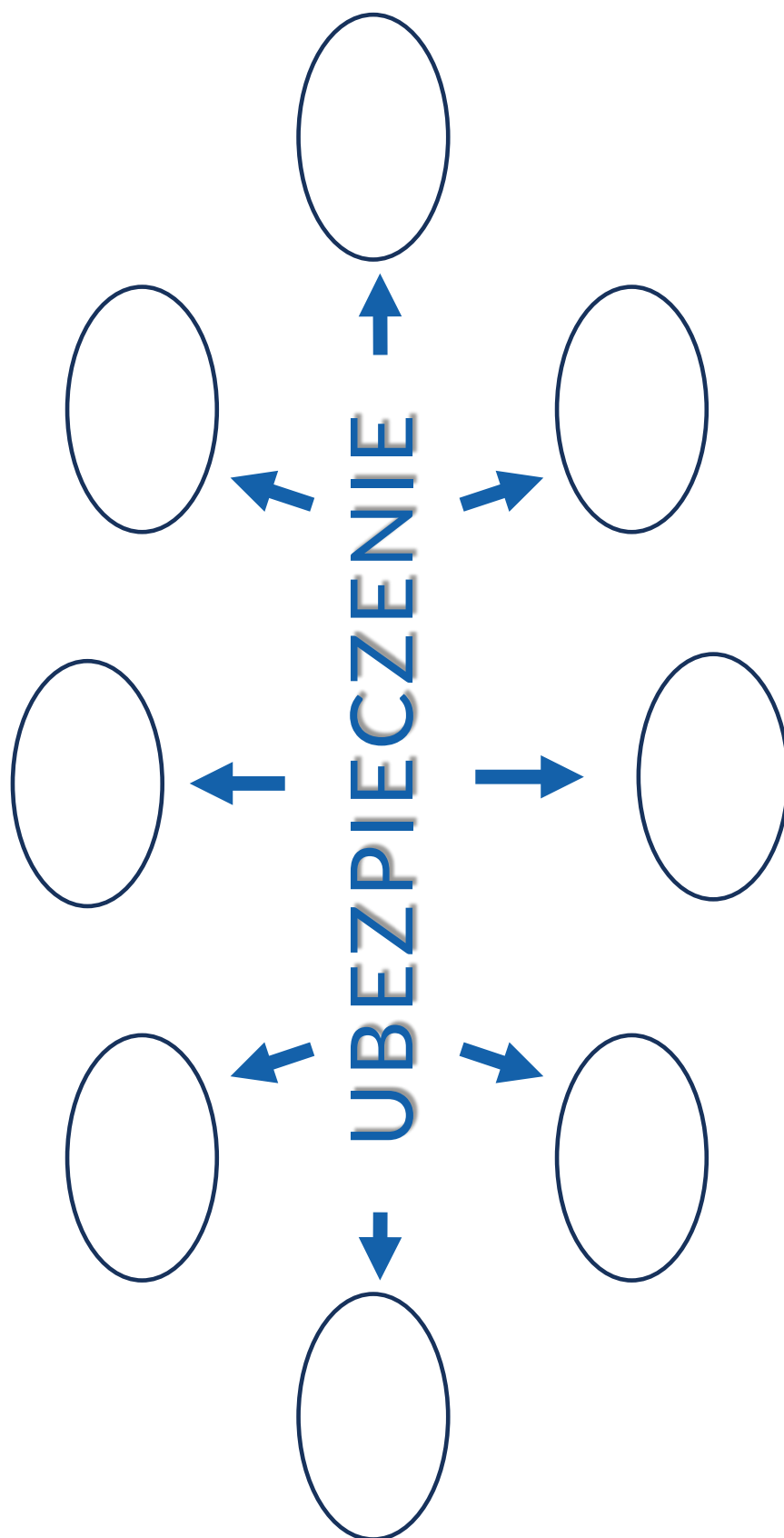

Skojarzenia z pojęciem

Mapa myśli

Karta oceny filmu

Imiona i nazwiska uczniów (numer/nazwa grupy):

.....

.....

.....

.....

Tytuł:

.....

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) dbałość o zainteresowanie odbiorców	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność językowa	
7) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
8) odpowiednie tempo	
9) inwencja twórcza	
10) atrakcyjność formy, nowatorskie podejście do formy pracy	
Suma punktów:	/100

Poszczególne aspekty pracy należy ocenić w skali 0–10:

0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta oceny plakatu

Imiona i nazwiska uczniów (numer/nazwa grupy):

.....

.....

.....

.....

Tytuł:

.....

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) czytelność zamieszczonych treści, jasność przekazu graficznego i słownego	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność stylistyczna, ortograficzna i interpunkcyjna	
7) pomysłowość i oryginalność przedstawienia tematu	
8) oryginalność użytych technik plastycznych	
9) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
10) staranność wykonania	
Suma punktów:	/100

Poszczególne aspekty pracy należy ocenić w skali 0–10:

0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta oceny komiksu

Imiona i nazwiska uczniów (numer/nazwa grupy):

.....

.....

.....

.....

Tytuł:

.....

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) czytelność zamieszczonych treści, jasność przekazu graficznego i słownego	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność stylistyczna, ortograficzna i interpunkcyjna	
7) pomysłowość i oryginalność przedstawienia tematu	
8) oryginalność użytych technik plastycznych	
9) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
10) staranność wykonania	
Suma punktów:	/100

Poszczególne aspekty pracy należy ocenić w skali 0–10:

0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta projektu

Temat projektu: Przygotowanie materiału promującego ubezpieczenia społeczne

Imiona i nazwiska uczniów:

1.

Zespół uczniów 2.

nr 3.

4.

5.

Opiekun projektu:

Tytuł projektu:

.....

OKREŚLENIE CELÓW PROJEKTU

1. Cele ogólne projektu – uczeń:

- zna termin ubezpieczenia społeczne,
- wie, jakie są główne zadania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- posługuje się terminami: emerytura, zasiłek, świadczenie,
- zna zasady obowiązującego systemu emerytalnego.

2. Cele szczegółowe projektu:

.....

.....
(wpisz cele projektu, które zależą od tematu projektu – czego zespół ma się dowiedzieć, co ma osiągnąć)

3. Czas realizacji:
(wpisz konkretne daty trwania projektu np. 15.10.2020–1.12.2020)

4. Forma realizacji projektu:
(wpisz wybraną formę pracy – film, plakat, komiks)

5. Sposób prezentacji:
(wpisz ustalony w szkole czy w klasie sposób prezentacji projektów)

www.zus.pl

Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

Karta pracy zespołu

Temat projektu: Przygotowanie materiału promującego ubezpieczenia społeczne

Imiona i nazwiska uczniów:

1.

Zespół uczniów 2.

nr 3.

4.

5.

Opiekun projektu:

Tytuł projektu:

.....

Kiedy przygotowujemy projekt i jego szczegółowe cele, powinniśmy odpowiedzieć na pytania:

- dlaczego – jaki jest cel naszego zadania, co chcemy osiągnąć: przekazać informację, przedstawić propozycję, zainspirować odbiorców;
- dla kogo – kim są odbiorcy, jak liczna jest grupa, jaką ma wiedzę o przedstawianym problemie;
- jak – należy wybrać formę pracy (film, plakat, komiks), opracować strukturę, stronę graficzną.

Gdy przygotowujemy harmonogram, należy uwzględnić:

- zadania, które trzeba wykonać, aby zrealizować cele projektu;
- podział zadań i plan pracy poszczególnych członków zespołu;
- źródła, z których można skorzystać – np. materiały, ludzie.

Zaplanowanie etapów realizacji projektu (przykładowe zapisy)

Zadanie do wykonania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Materiały potrzebne do realizacji	Potwierdzenie wykonania wraz z datą	Uwagi/zalecenia
opracowanie celów szczegółowych projektu					
omówienie formy projektu					
opracowanie harmonogramu działań					
zebranie materiałów w internecie			artykuły, materiały graficzne		
zebranie materiałów w bibliotece			artykuły, notatki		
kontakt z ZUS – umówienie wizyty			materiały informacyjne, notatki własne		
przygotowanie materiałów fotograficznych			zdjęcia, materiały graficzne		
wizyta w ZUS					
.....					
.....					

Karta samooceny uczennicy realizującej projekt

Imię i nazwisko: klasa:

Opiekun:

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
W pracach nad projektem uczestniczyłam systematycznie			
Wniosłam cenne pomysły, które przyczyniły się do postępów pracy zespołu			
Słuchałam propozycji innych i nigdy ich nie krytykowałam			
Nie miałam większych trudności w wykonywaniu zadań			
W przypadku pojawiających się problemów starałam się znaleźć rozwiązanie			
Jeśli miałam problemy, prosiłam o pomoc członków grupy			
Jeżeli inni mieli problemy, pomagałam im najlepiej, jak umiałam			
Uczestniczyłam we wszystkich wyznaczonych spotkaniach zespołu			
Wykonałam wszystkie swoje zadania			
Swoją pracę wykonywałam terminowo			
Jestem zadowolona ze swojej pracy w zespole			
Dzięki pracy nad projektem nauczyłam się: • • •			

Data:

Podpis uczestniczki projektu:

Karta samooceny ucznia realizującego projekt

Imię i nazwisko: klasa:

Opiekun:

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
W pracach nad projektem uczestniczyłem systematycznie			
Wniosłem cenne pomysły, które przyczyniły się do postępów pracy zespołu			
Słuchałem propozycji innych i nigdy ich nie krytykowałem			
Nie miałem większych trudności w wykonywaniu zadań			
W przypadku pojawiających się problemów starałem się znaleźć rozwiązanie			
Jeśli miałem problemy, prosiłem o pomoc członków grupy			
Jeżeli inni mieli problemy, pomagałem im najlepiej, jak umiałem			
Uczestniczyłem we wszystkich wyznaczonych spotkaniach zespołu			
Wykonałem wszystkie swoje zadania			
Swoją pracę wykonywałem terminowo			
Jestem zadowolony ze swojej pracy w zespole			
Dzięki pracy nad projektem nauczyłem się: • • •			

Data:

Podpis uczestnika projektu:

Metryczka pracy

Szkoła (nazwa i adres):

.....
.....
.....

Imiona i nazwiska uczniów (numer/nazwa grupy):

.....
.....
.....
.....

Tytuł pracy:

.....

Forma wykonania pracy:

.....

Liczba uzyskanych punktów: na 100 możliwych

Podpisy członków komisji konkursowej:

.....
.....
.....
.....
.....

Dane adresowe komisji regionalnych

Aktualna lista koordynatorów ds. komunikacji społecznej i edukacji w oddziałach Zakładu wraz z numerami telefonów znajduje się na www.zus.pl/edukacja/kontakt

Lp.	Oddział ZUS	Adres	Lp.	Oddział ZUS	Adres
1	Białystok	15-404 Białystok ul. Młynowa 29	23	Piła	64-920 Piła ul. Drygasa 7
2	Bielsko-Biała	43-300 Bielsko-Biała ul. Krasińskiego 34	24	Płock	09-402 Płock al. Jachowicza 1
3	Biłgoraj	23-400 Biłgoraj ul. Kościuszki 103	25	Poznań I	60-908 Poznań ul. Dąbrowskiego 12
4	Bydgoszcz	85-224 Bydgoszcz ul. Świętej Trójcy 33	26	Poznań II	61-361 Poznań ul. Starołęcka 31
5	Chorzów	41-500 Chorzów ul. Dąbrowskiego 45	27	Radom	26-600 Radom ul. Czachowskiego 21A
6	Chrzanów	32-500 Chrzanów ul. Oświęcimska 14	28	Rybnik	44-200 Rybnik ul. Reymonta 2
7	Częstochowa	42-218 Częstochowa ul. Dąbrowskiego 43/45	29	Rzeszów	35-075 Rzeszów al. Piłsudskiego 12
8	Elbląg	82-300 Elbląg ul. Teatralna 4	30	Siedlce	08-110 Siedlce ul. Browarna 12
9	Gdańsk	80-748 Gdańsk ul. Chmielna 27/33	31	Słupsk	76-200 Słupsk pl. Zwycięstwa 8
10	Gorzów Wlkp.	66-400 Gorzów Wlkp. ul. Sikorskiego 42	32	Sosnowiec	41-200 Sosnowiec ul. Partyzantów 1
11	Jasło	38-200 Jasło ul. Rynek 18B	33	Szczecin	70-530 Szczecin ul. Matejki 22
12	Kielce	25-510 Kielce ul. Piotrkowska 27	34	Tarnów	33-100 Tarnów ul. Kościuszki 32
13	Koszalin	75-950 Koszalin ul. Fałata 30	35	Tomaszów Maz.	97-200 Tomaszów Maz. ul. Mościckiego 40/42
14	Kraków	31-080 Kraków ul. Pędzichów 27	36	Toruń	87-100 Toruń ul. Mickiewicza 33/39
15	Legnica	59-220 Legnica ul. Grabskiego 26	37	Wałbrzych	58-390 Wałbrzych ul. Kasztanowa 1
16	Lublin	20-601 Lublin ul. Zana 36, 38C	38	Warszawa I	00-917 Warszawa ul. Senatorska 6/8
17	Łódź I	90-431 Łódź ul. Zamenhofska 2	39	Warszawa II	03-829 Warszawa ul. Podskarbińska 25
18	Łódź II	98-220 Zduńska Wola ul. Kilińskiego 7/11	40	Warszawa III	00-701 Warszawa ul. Czerniakowska 16
19	Nowy Sącz	33-300 Nowy Sącz ul. Sienkiewicza 77	41	Wrocław	50-930 Wrocław ul. Pretficza 11
20	Olsztyn	10-959 Olsztyn pl. Konsulatu Polskiego 4	42	Zabrze	41-800 Zabrze ul. Szczęść Boże 18
21	Opole	45-701 Opole ul. Wrocławska 24	43	Zielona Góra	65-426 Zielona Góra ul. Kupiecka 65
22	Ostrów Wlkp.	63-400 Ostrów Wlkp. ul. Wysocka 1B			

Ankieta dla nauczycieli uczestniczących w projekcie

Prosimy o wypełnienie ankiety. Twoje wypowiedzi i uwagi dotyczące przebiegu projektu ułatwią nam zorganizowanie kolejnej edycji „Projektu z ZUS”.

1. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie czynniki.

Tematyka projektu i związane z nim działania wymagały:

- a) samodzielnej pracy,
- b) organizowania zajęć pozalekcyjnych,
- c) dodatkowych kontaktów z Zakładem, aby wyjaśnić wątpliwości,
- d) dodatkowego przygotowania merytorycznego,
- e) inne:

.....

2. Co było najtrudniejsze w projekcie i dlaczego?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Czy jesteś zadowolona/zadowolony z udziału w projekcie?

a) tak (dlaczego?)

.....
.....

b) nie (dlaczego?)

.....
.....

c) nie mam zdania

4. Czy chciałabyś/chciałbyś coś zmienić w przebiegu projektu?

a) tak (co i dlaczego?)

.....
.....
.....

b) nie (dlaczego?)

.....
.....
.....

c) nie mam zdania

5. Wskaż najistotniejsze korzyści dla uczniów wynikające z udziału w projekcie:
- a) projekt inspirował do samodzielnego myślenia i pozyskiwania informacji z różnych źródeł,
 - b) projekt umożliwił zdobycie nowej wiedzy i umiejętności przydatnych w późniejszym życiu zawodowym uczniów,
 - c) projekt pomógł zrealizować materiał z podstawy programowej,
 - d) projekt zintegrował młodzież uczestniczącą w programie,
 - e) inne:
 - f)

6. Co Ci się najbardziej podobało w projekcie?

.....

.....

.....

7. Co Ci się najbardziej NIE podobało w projekcie?

.....

.....

.....

8. Młodzież, która uczestniczyła w programie:

– wykazywała zainteresowanie projektem	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
– wykazywała zrozumienie dla celów projektu	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
– w pełni realizowała zadania	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
– motywowała się wzajemnie do wyjaśniania zagadnień	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE

9. Czy weźmiesz udział w projekcie kolejny raz?

- a) tak
- b) nie

10. Chcesz dowiedzieć się więcej o:

.....

.....

.....

Uwagi:

.....

.....

.....

.....

.....

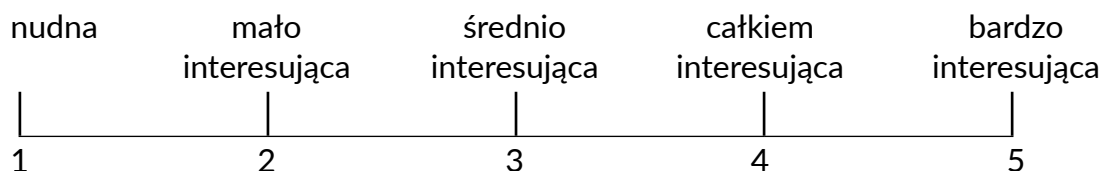
Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Ankieta dla uczniów uczestniczących w projekcie

Prosimy o wypełnienie ankiety. Twoje wypowiedzi i uwagi dotyczące przebiegu projektu ułatwią nam przygotowanie kolejnej edycji „Projekt z ZUS”.

Ankieta jest anonimowa.

1. Realizacja „Projekt z ZUS” była dla Ciebie (zakreśl odpowiednią cyfrę na skali)

2. Czy tematyka lekcji i sposób prezentacji tematu były zrozumiałe i dobrze wprowadzały w temat ubezpieczeń społecznych?

- a) tak
b) nie (dlaczego? czego brakowało?)

.....
.....
.....

3. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie czynniki spośród wymienionych.

Tematyka projektu i związane z nim działania wymagały od Ciebie:

- a) samodzielnej pracy pod kierunkiem nauczyciela,
b) pomocy ze strony rodziców,
c) poszukiwania dodatkowych informacji,
d) zdobycia nowych umiejętności,
e) inne:

4. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie korzyści wynikające z udziału w projekcie:

- a) projekt inspirował do samodzielnego myślenia,
b) projekt inspirował do szukania odniesień w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi itd.) i rozmów na temat ubezpieczeń społecznych,
c) projekt umożliwił zdobycie nowej praktycznej wiedzy i umiejętności przydatnych w późniejszym życiu zawodowym,
d) projekt przybliżył mi problemy
e) inne:

5. Co było dla Ciebie najtrudniejsze w projekcie? (uzasadnij odpowiedź)

.....
.....
.....

6. Co Ci się najbardziej podobało w projekcie?

.....
.....
.....

7. Co Ci się najbardziej NIE podobało w projekcie?

.....
.....
.....

8. Dokończ następujące zdania:

a) W czasie pracy przy projekcie uświadomiłam/uświadomiłem sobie:

.....
.....
.....
.....

b) Chciałabym/chciałbym dowiedzieć się więcej o:

.....
.....
.....
.....

c) Chciałabym/chciałbym więcej lekcji z zakresu ubezpieczeń społecznych wyjaśniających:

.....
.....
.....
.....

Uwagi:

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

**Zgoda na publikację
prac wykonanych w ramach „Projekt z ZUS” i danych dziecka**

Jako przedstawiciel ustawowy dziecka/ opiekun prawny dziecka

uczącego się w klasie w szkole

oświadczam:

1. Prace wykonane i przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w ramach „Projekt z ZUS” (film, plakat, komiks) są rezultatem własnej, oryginalnej twórczości – w ramach pracy zespołu projektowego.
2. Prawa autorskie do pracy nie są obciążone żadnymi prawami ani zobowiązaniami na rzecz osób trzecich.
3. Prace nie naruszają praw osobistych i majątkowych osób trzecich.
4. Prace wykonane w ramach „Projekt z ZUS” mogą być wykorzystane w działalności informacyjno-promocyjnej oraz edukacyjnej prowadzonej przez ZUS bez ograniczeń, w dowolny sposób, w dowolnym terminie, w tym poprzez utrwalanie i zwielokrotnianie pracy w całości lub części dowolną techniką, w szczególności zapisu magnetycznego, komputerową lub za pomocą rzutnika, dystrybucję techniką cyfrową oraz w formie papierowej, rozpowszechnianie pracy przez publiczne udostępnienie, w tym na monitorach i w internecie, przysyłanie za pomocą sieci multimedialnej, komputerowej i teleinformatycznej, tłumaczenie, przystosowywanie oraz wprowadzanie zmian w pracy, w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których pracę utrwalono – wprowadzenie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy, na co autor wyraża dobrowolnie zgodę.
5. Zgoda na wykorzystanie i publikację pracy jest nieodpłatna.
6. ZUS ma prawo dysponować pracami wykonanymi w „Projekcie z ZUS” również bez podania danych autora.

Wyrażam zgodę na publikację imienia i nazwiska dziecka w przypadku publikacji pracy w celach informacyjno-promocyjnych „Projekt z ZUS”.

.....

.....
(czytelny podpis rodzica lub opiekuna prawnego)

Spis treści

Regulamin „Projektu z ZUS” dla szkół podstawowych	3
Załącznik Nr 1 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Harmonogram projektu 2020/2021	9
Załącznik Nr 2 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie.	10
Załącznik Nr 3 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Założenia do projektu.	11
Załącznik Nr 4 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Scenariusz lekcji	18
Załącznik Nr 4a do regulaminu „Projektu z ZUS”. Prezentacja na lekcję	21
Materiały dodatkowe	43
Załącznik Nr 4b do regulaminu „Projektu z ZUS”. Mapa myśli.	47
Załącznik Nr 5a do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta oceny filmu	48
Załącznik Nr 5b do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta oceny plakatu	49
Załącznik Nr 5c do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta oceny komiksu	50
Załącznik Nr 6 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta projektu	51
Załącznik Nr 7 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta pracy zespołu	53
Załącznik Nr 8a do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta samooceny uczennicy realizującej projekt	55
Załącznik Nr 8b do regulaminu „Projektu z ZUS”. Karta samooceny ucznia realizującego projekt	56
Załącznik Nr 9 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Metryczka pracy	57
Załącznik Nr 10 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Dane adresowe komisji regionalnych	58
Załącznik Nr 11 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Ankieta dla nauczycieli uczestniczących w projekcie	59
Załącznik Nr 12 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Ankieta dla uczniów uczestniczących w projekcie	61
Załącznik Nr 13 do regulaminu „Projektu z ZUS”. Zgoda na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS” i danych dziecka	63

WWW.ZUS.PL/EDUKACJA

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH